

O‘zbekistonda kambag‘allikni qisqartirish va aholi turmush farovonligini oshirish istiqbollari**Ilmiy rahbar: PhD. Fayziyeva N.****Dosnazarova Aysuliy TMI I1-23 magistratura bosqichi talabasi**

Anotatsiya: Tezida qashshoqlashish, kambag‘allashish muammosini oldini olish, O‘zbekiston bir necha tarmoqlarga qaramlikni kamaytirish va ko‘proq bandlik imkoniyatlarini yaratish uchun o‘z iqtisodiyotini diversifikatsiya qilish zarurligi, ta‘lim va malaka oshirishga sarmoya kiritish, odamlarning ish bilan ta‘minlanishi va mahsuldorligini oshirish orqali qashshoqlikni kamaytirish maqsadida ilmiy izlanishlar olib borish va kambag‘allashishni keskin pasaytirishda yechimlar kiritish yuzasidan taklif va tavsiyalar berilgan.

Kalit so‘zlar: qashshoqlashish, kambag‘allashish, qaramlik, bandlik.

O‘zbekistonda qashshoqlikni kamaytirish va aholi farovonligini oshirish istiqbollari istiqbolli bo‘lsa-da, yechimini kutayotgan muammolar ham mavjud. Prezidentimizning «Iqtisodiyotni rivojlantirish va kambag‘allikni qisqartirishga oid davlat siyosatini tubdan yangilash chora-tadbirlari to‘g‘risida» 2020 yil 26 martdagi PF-5975- son Farmoni hamda «O‘zbekiston Respublikasi Iqtisodiy taraqqiyot va kambag‘allikni qisqartirish vazirligi hamda uning tizim tashkilotlari faoliyatini tashkil etish to‘g‘risida» xamda mamlakatimizda qabul qilingan 2022-2026 yillarga mo‘ljallangan yangi O‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi milliy iqtisodiyotni jadal rivojlantirish va yuqori o‘shirish sur‘atlarini ta‘minlash ham dolzarb hisoblanadi.¹

Birinchidan, O‘zbekiston hukumati so‘nggi yillarda valyuta kursini liberallashtirish, xorijiy sarmoyalarni jalb qilish, iqtisodiyotni diversifikatsiya qilish kabi turli iqtisodiy islohotlarni amalga oshirdi. Ushbu islohotlar iqtisodiy o‘shirishni rag‘batlantirish va qashshoqlikni qisqartirish uchun muhim bo‘lgan yangi ish o‘rinlarini yaratishga imkon beradi.

Bundan tashqari, O‘zbekiston yosh va o‘shirib borayotgan aholiga ega bo‘lib, bu iqtisodiy rivojlanish va inson kapitalini sarmoyalash uchun imkoniyatlar yaratadi. Ta‘lim va malaka oshirishga sarmoya kiritish ishchi kuchini yuqori maoshli ishlar uchun zarur ko‘nikmalar bilan jihozlashga yordam beradi va ularning qashshoqlikdan qutulish imkoniyatlarini oshiradi O‘zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi, Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim vazirligi, Savdo-sanoat palatasi, Qoraqalpog‘iston Respublikasi Vazirlar Kengashi, viloyatlar va Toshkent shahar hokimliklari bilan birgalikda bir oy muddatda kambag‘al va ishsiz aholini, ayniqsa, xotin-qizlar va yoshlarni tadbirkorlikka keng jalb qilish, mehnat faolligini oshirish va kasb-hunarga o‘qitishga qaratilgan chora-tadbirlar to‘g‘risida qaror loyihasini Vazirlar Mahkamasiga kiritsin. Bunda:

kambag‘al, ishsiz fuqarolarni kasb-hunarga va tadbirkorlikka o‘qitishni mahalla, tuman (shahar) va hudud markazlari darajasida “mahallada kasb-hunarga o‘qitish maskanlari — tuman kasb-hunarga o‘qitish markazlari — hudud “Ishga marhamat” monomarkazlari” mexanizmi asosida amalga oshirish;

“mahallada kasb-hunarga o‘qitish maskanlari”ni Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi tizimidagi o‘quv markazlarining filiallari (bo‘linmalari) sifatida tashkil etish,

¹AHOLI FAROVONLIGINI OSHIRISHDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI nomli maqolasi I.J.J.Ergashev, 2.M.I.Toshtemirov, 3X.S.Rahmonov.2023y

shuningdek, ishsiz fuqarolar, ayniqsa yoshlar va xotin-qizlarni o'qitish bilan bog'liq xarajatlarni Bandlikka ko'maklashish davlat jamg'armasi hisobidan moliyalashtirish tartibi.²

Biroq, qashshoqlikni kamaytirish bo'yicha sa'y-harakatlarni davom ettirish va jadallashtirish uchun hal qilinishi kerak bo'lgan muammolar mavjud. Bular mintaqaviy nomutanosibliklarni bartaraf etishni o'z ichiga oladi, chunki qashshoqlik darajasi shaharlarga qaraganda qishloq joylarda yuqoriroqdir. Qishloq joylarda ta'lim, sog'liqni saqlash va infratuzilma kabi asosiy xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini yaxshilash muhim ahamiyatga ega.

Yana bir qiyinchilik O'zbekistonda iqtisodiy faoliyatning salmoqli qismini tashkil etuvchi norasmiy iqtisodiyotdir. Norasmiy bandlik ko'pincha ijtimoiy himoya va munosib mehnat sharoitlariga ega emas, bu esa odamlarning qashshoqlikdan qutulishini qiyinlashtiradi. Rasmiylashtirishni rag'batlantirish va kichik va o'rta korxonalarni qo'llab-quvvatlash ko'proq rasmiy ish o'rinlarini yaratish va qashshoqlikni kamaytirishga yordam beradi.

Bundan tashqari, korruptsiyaga qarshi kurashish va boshqaruvni takomillashtirish iqtisodiy o'sish va qashshoqlikni kamaytirish uchun qulay muhit yaratish uchun juda muhimdir. Oshkoralik, hisobdorlik va qonun ustuvorligi sarmoyalarni jalb qilish, adolatli raqobatni rag'batlantirish, resurslarni samarali va adolatli taqsimlashni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, yengish kerak bo'lgan muammolar mavjud bo'lsa-da, O'zbekistonda qashshoqlikni kamaytirish va aholi farovonligini oshirish istiqbollari istiqbolli. Iqtisodiy islohotlar, ijtimoiy himoya, inson kapitali investitsiyalari, mintaqaviy rivojlanish va boshqaruv sohasidagi sa'y-harakatlarning davom etishi barqaror va inklyuziv o'sishga erishishning kaliti bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1 AHOLI FAROVONLIGINI OSHIRISHDA TADBIRKORLIK FAOLIYATINI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI nomli maqolasi 1J.J.Ergashev, 2M.I.Toshtemirov, 3X.S.Rahmonov.2023y

2 O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. MIRZIYOYEVToshkent sh.,2020-yil 26-mart,PQ-4653-son

3 Ляшок В., Татьяна М, Лопатина М. Влияние новых технологий на рынок труда: прошлые уроки и новые вызовы.// Экономическая политика. 2020. Т. 15. № 4. - С. 6с

4 www.lex.uz (O'zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi)

² O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh. MIRZIYOYEVToshkent sh.,2020-yil 26-mart,PQ-4653-son